

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

<p style="text-align: center;">Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ</p> <p style="text-align: center;">Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Planului de acțiune - 2023 - 2029 la Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029, precum și pentru modificarea și completarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 358/2019</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ</p>
<p>2.1 Sursa proiectului de act normativ <i>Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029</i> a fost aprobată prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 358/2019</i>. Conform acestui document, în termen de doi ani de la intrarea sa în vigoare trebuie elaborat planul de acțiune pentru implementarea obiectivelor propuse în strategie.</p> <p>De asemenea, în cadrul Programului de Guvernare 2023-2024, una dintre direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea turismului o reprezintă <i>adoptarea strategiei naționale de dezvoltare și promovare a turismului, a unor noi strategii sectoriale, precum și implementarea planurilor de acțiune aferente.</i></p>
<p>2.2 Descrierea situației actuale</p> <p>a) prezentarea cadrului legal și instituțional existent</p> <p><i>Principalele acte normative în domeniu sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none">
• <i>Ordonanța Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, cu modificările și completările ulterioare;</i>
• <i>Hotărârea Guvernului nr. 20/2012 privind aprobarea Programului multianual de marketing și promovare turistică și a Programului multianual de dezvoltare a destinațiilor, formelor și produselor turistice, cu modificările și completările ulterioare;</i>
• <i>Hotărârea Guvernului nr. 358/2019 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029.</i> Conform art. 3 din acest act normativ, în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului, va fi aprobat planul de acțiune avut în vedere pentru implementarea obiectivelor propuse prin <i>respective strategii.</i><p><i>Cadrul instituțional include:</i></p><ul style="list-style-type: none">
• Hotărârea Guvernului nr. 1327/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Antreprenoriatului și Turismului. Conform art 4 lit. D pct. 13, printre atribuțiile specifice exercitate în realizarea funcțiilor sale se regăsește și elaborarea de strategii și planurile de acțiune aferente domeniului turismului. Iar conform art 4 lit. D pct. 36 din același act normativ, ministerul coordonează și implementează Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 358/2019, și coordonează procesul de desemnare a destinațiilor ecoturistice din România.
• Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2023 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale.
<p>b) definirea problemei/problemelor la rezolvarea căreia/căroră va contribui proiectul de act normativ</p><p>A. Deși <i>Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029</i> a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 358/2019, totuși la momentul respectiv nu a fost aprobat și planul de acțiune pentru implementarea acesteia. În continuare au fost identificate o serie de probleme la care se dorește să se găsească soluții, prin intermediul strategiei și a planului de acțiune aferent:</p>

Lipsa unor abordări unitare de dezvoltare și promovare

O problemă importantă, cu care se confruntă industria turistică din România, o constituie lipsa cooperării și coordonării între diferiții factori implicați în dezvoltarea și promovarea produselor și destinațiilor turistice, acest lucru aplicându-se și la nivelul destinațiilor mai mici, din mediul rural, respectiv la nivelul potențialelor destinații ecoturistice.

În cele mai multe cazuri, se constată absența unor structuri de management funcționale la nivelul destinațiilor, dar și lipsa sprijinului din partea statului, pentru aceste structuri.

Structuri și produse turistice

Capacitatea de cazare în multe zone naturale valoroase este redusă (de exemplu Parcul Național Munții Măcinului, Parcul Național Cheile Nerei Beușnița, Parcul Natural Grădiștea Muncelului - Cioclovina), iar de multe ori nu este adaptată acestui segment de turiști.

De asemenea, în multe zone activitățile în aer liber (cățărare, schi fond, canoeing, rafting, cicloturism etc.) sunt destul de puțin dezvoltate.

Stakeholderii din domeniu au semnalat lipsa unui sistem de stimulare a rezidenților din cadrul parcurilor sau din imediata vecinătate a acestora de a dezvolta mici afaceri și, în special, activități și servicii turistice. De asemenea, birocrația, taxele pentru eliberarea de autorizații, slaba transparență și abuzurile organelor de control din partea autorităților statului (de exemplu securitate alimentară), fac ca o bună parte din afacerile mici din mediul rural să dorească să lucreze „la negru”.

La acestea se adaugă dificultatea operatorilor turistici de mici dimensiuni din mediul rural de a obține anumite etichetări (ex.: eticheta ecologică europeană), dar și dezinteresul acestora, cauzat de neidentificarea unor beneficii potențiale pe termen scurt.

Marketing

Din păcate, la nivel național nu s-au mai realizat în ultimii ani studii/cercetări de piață, studii de segmentare a pieței, studii de imagine pe piețele țintă, studii privind tiparul și distribuția cererii, profilul consumatorului (motivație, nevoi, categorii, ce se așteaptă de la o destinație, cât sunt dispuși să plătească) etc., analize ale concurenților (produse oferite, puncte slabe, puncte forte, avantaje competitive etc.). Lipsa datelor crează dificultăți în eficientizarea procesului decizional în domeniul turismului, în general, și al ecoturismului, în special.

Același lucru se întâmplă, în mare parte și la nivel local, chiar dacă în anumite cazuri izolate au fost realizate în ultimii ani anumite monitorizări ale fluxurilor de vizitatori.

Organizațiile de management al destinațiilor lipsesc, iar acolo unde s-au cristalizat anumite structuri care coordonează activitatea de dezvoltare și promovare turistică la nivelul destinațiilor, acestea lucrează cu un buget extrem de mic. De aici rezultă un proces greoi în vederea realizării unei promovări unitare și al creării unor branduri turistice la nivelul destinațiilor.

Procesul de branding la nivelul destinațiilor este în faza de pionierat. Un rol important în procesul de marketing al destinațiilor ecoturistice din România a preluat societatea civilă.

Infrastructura de vizitare a ariilor naturale protejate

Ariile naturale protejate contribuie la realizarea ofertei ecoturistice a destinațiilor în măsura în care sunt amenajate pentru vizitare. Pe de altă parte, o organizare deficitară a acestor areale sensibile sau lipsa acestora le expune degradării provocate de presiunea turistică (fluxuri supradimensionate de vizitatori în anumite areale și în anumite perioade), aducându-se astfel prejudicii, uneori ireversibile.

Managementul vizitatorilor în ariile naturale protejate¹

În prezent, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP), prin structurile sale teritoriale, asigură administrarea majorității ariilor naturale protejate (conform Legii nr. 95/2016 privind înființarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate și pentru modificarea O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare).

¹ *managementul vizitatorilor în ariile naturale protejate* se referă la gestionarea fluxurilor de vizitatori (atât vizitatori de o zi cât și turiști cazați) și se referă în mod normal atât la teritoriul ariei naturale protejate, cât și imediata sa vecinătate. Managementul vizitatorilor se concentrează asupra creării unui mecanism care să îi îndrume pe vizitatorii potriviți la locul potrivit, asigurându-le cele mai bune oportunități pentru satisfacerea dorințelor de petrecere a timpului (în aer liber), generând cel mai mic impact negativ posibil asupra naturii și comunităților locale și asigurând cele mai bune oportunități pentru afaceri turistice locale durabile (Andrei Blumer, Managementul vizitatorilor și dezvoltarea turismului în interiorul și în jurul ariilor protejate din Republica Moldova, 2013)

Printre excepții se numără parcurile naționale și parcurile naturale. Acest proces fiind încă în fază incipientă, un număr mare dintre ariile naturale protejate din România nu au planurile de management aprobate, iar multe dintre ele nu conțin un plan de management al vizitatorilor.

De asemenea, ariile naturale protejate majore (parcurile naționale și naturale), chiar și cele cu structuri de management constituite de mai mult timp, nu dispun de personal suficient și adecvat pregătit pentru dezvoltarea turismului. Conform *Anexei nr. 2 din H.G. nr. 203/2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora*, în cadrul structurii minime a personalului administrațiilor parcurilor naționale și parcurilor naturale nu figurează nicio persoană responsabilă cu dezvoltarea turismului/managementul vizitatorilor. Cel mai adesea acest rol este preluat de persoana responsabilă de relațiile cu comunitățile și educație ecologică.

Acces spre și în cadrul destinațiilor

În general, se constată anumite limite în privința folosirii mijloacelor de transport în comun spre și în interiorul destinațiilor ecoturistice/cu potențial de a deveni destinații ecoturistice (majoritatea ariilor naturale protejate majore):

- infrastructura de transport este învechită, iar de cele mai multe ori nu oferă facilități pentru deplasarea unor echipamente sportive (ex.: bicicletă, schiuri etc.);
- timpii de deplasare sunt tot mai mari, iar de multe ori conexiunile în interiorul destinației sunt deficitare;
- orarul mijloacelor de transport în comun este prea puțin adaptat nevoilor turiștilor;
- informațiile centralizate cu privire la posibilitățile de deplasare în interiorul destinației (inclusiv în limbi de circulație internațională) sunt puține.

De asemenea, se constată lipsa infrastructurii și a mijloacelor de transport alternativ în cadrul destinațiilor (ex.: rute de cicloturism, biciclete de închiriat, informații legate de acestea).

Patrimoniu natural și cultural

Existența unui număr mare de elemente de patrimoniu natural și varietatea și diversitatea patrimoniului cultural imobil la nivel de destinație, conservate și puse în valoare, ar constitui puncte forte pentru dezvoltarea unui produs ecoturistic competitiv și pentru oferirea unei experiențe îmbunătățite turiștilor.

Cu toate acestea, în ciuda faptului că în ultimii ani s-au depus eforturi pentru restaurarea acestora, atât prin fonduri europene, cât și prin programe naționale, încă există un număr foarte mare de obiective care au nevoie de intervenție. Potrivit analizelor care au fundamentat *Strategia Națională pentru Cultură și Patrimoniu 2016-2022* (document elaborat în cursul anului 2016, pentru care nu s-a finalizat procesul de aprobare), doar 16% din totalul monumentelor se află în condiție medie, bună sau foarte bună, în timp ce 38% se află în stare proastă, 3% s-au prăbușit (sau sunt aproape deteriorate), iar cel mai mare procent rămâne în continuare neinventariat, din punctul de vedere al stării de conservare (43%).² Degradarea monumentelor istorice se datorează în primul rând lipsei resurselor financiare ale proprietarilor de monumente istorice care au obligația legală de a păstra monumentele istorice în stare bună de conservare și a unui regim juridic mixt care adună proprietari cu venituri diferite, în urma confiscărilor monumentelor în anii comunismului și a divizării monumentelor sau a vânzării acestora. Pentru ieșirea din această situație este necesară îmbunătățirea colaborării între autoritățile publice centrale și locale, dar și îmbunătățirea mecanismelor de sancționare și control ale Ministerului Culturii și ale serviciilor sale deconcentrate.

În plus, multe zone rurale deosebit de atractive din punct de vedere turistic, aflate în interiorul sau în zona limitrofă a unor arii naturale protejate se confruntă cu presiuni în privința păstrării caracterului tradițional al construcțiilor. În ultimii 30 de ani, pe fondul profundelor transformări sociale și economice, peisajele rurale și culturale au suferit daune ireversibile, în cea mai mare parte din cauza construcțiilor necontrolate, a lipsei cunoștințelor și experienței necesare la nivel regional, absența legislației adecvate sau a implementării corecte a cadrului normativ, precum și a capacității administrative limitate de redactare și aplicare a reglementărilor locale în domeniul construcțiilor și protejării

² Banca Mondială, *Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030*, Volumul 1, 2018, p. 70 (<http://b2b-strategy.ro/b2b/wp-content/uploads/Strategia-na%C8%9Bional%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-pentru-dezvoltarea-turismului-Volumul-1.pdf>)

peisajului cultural.

La acestea, pe fondul industrializării anumitor procese, se adaugă pierderea anumitor activități tradiționale, a anumitor meșteșuguri (ex.: olărit, prelucrarea lânii, prelucrarea pietrei etc.), a anumitor activități agricole tradiționale (ex.: cositul manual), și în mod special a metodelor tradiționale de preparare a alimentelor, care ar putea fi introduse în anumite produse ecoturistice, contribuind astfel la îmbogățirea experienței turiștilor.

Presiuni asupra mediului natural și cultural

Mediul natural și cultural din zonele rurale, în general, și din cadrul unor destinații cu potențial ecoturistic, în special, este supus unor presiuni din ce în ce mai mari, cele mai multe având cauze antropice. În acest sens, pot fi menționate:

- urbanizarea anumitor areale naturale, presiunile de extindere a intravilanului în zonele din imediata vecinătate sau chiar în interiorul ariilor naturale protejate, ținând spre dezvoltarea nesustenabilă a unor construcții sau chiar stațiuni turistice în aceste areale, acest lucru având implicații directe în pierderea patrimoniului cultural material și imaterial existent.
- depozitarea și acumularea de deșeuri solide în apropierea unor zone naturale (la marginea pădurii, pe malul râului/lacului etc.), deversările de deșeuri lichide în cursurile de apă au repercusiuni asupra scăderii atractivității destinațiilor respective. La aceasta se adaugă și slaba implicare a administrațiilor locale în activități de colectare a deșeurilor și de igienizare a zonelor naturale.
- turismul necontrolat, realizat fără un management adecvat al fluxurilor de vizitatori conduce la creșterea presiunii exercitate asupra anumitor zone/obiective turistice (ex.: numărul mare de vizitatori în anumite areale fragile din punct de vedere ecologic, în anumite perioade).

Educație și conștientizare

Comunitățile din mediul rural au, în general, un grad de conștientizare scăzut a ceea ce înseamnă patrimoniu natural și cultural local, importanța acestuia în prezent dar, mai ales, pentru viitor.

De asemenea, existența unui nivel mai mare de conștientizare și apreciere din partea vizitatorilor ar fi de dorit pentru ca aceștia să dea dovadă de un grad mai mare de responsabilitate față de patrimoniul natural și cultural al destinației, pentru a se transforma în mici promotori ai acesteia și, eventual, pentru a deveni participanți activi la conservarea destinației.

Resurse umane

În privința resurselor umane, zonele rurale din România se confruntă cu o serie de probleme de ordin general, respectiv: depopularea (cauzată de ratele tot mai mari ale migrației spre mediul urban și emigrării în străinătate), populație îmbătrânită, număr mic de specialiști cu studii superioare, număr mic de muncitori calificați.

La acestea se adaugă o serie de probleme specifice. De exemplu, la nivelul ariilor naturale protejate, personalul direct responsabil cu dezvoltarea turismului este subdimensionat, cel mai des fiind însărcinat și cu o serie de alte responsabilități, ce au în vedere educația, relația cu comunitățile. De asemenea, în cele mai multe cazuri, persoanele responsabile cu

turismul din cadrul ariilor naturale protejate au competențe limitate de management al vizitatorilor.

Alte probleme sunt reprezentate de lipsa personalului pregătit pentru dezvoltarea de destinații ecoturistice, numărul redus al ghizilor din ecoturism (inclusiv specializați pentru diferite grupuri țintă - ghid habitat natural, flora, fauna) sau, în multe cazuri, slaba pregătire a personalului de specialitate care lucrează în structurile de primire turistică (cazare, alimentație) din mediul rural.

B. Conceptul de destinație ecoturistică a fost dezvoltat de autoritatea publică centrală din domeniul turismului împreună cu instituții și organizații reprezentative la nivel național (AER, INCDT, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor etc.). Sistemul are la bază Criteriile Globale pentru Turism Durabil (GSTC) și Standardul European de Ecoturism (EETLS). Criteriile pentru desemnarea Destinațiilor Ecoturistice în România sunt anexate Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului în România (Anexele nr. 11 și 12).

Trebuie totuși menționat faptul că acest sistem a fost realizat în urmă cu aproximativ 10 ani și că, între timp, a fost testat pe mai multe destinații din România, fiind identificate probleme în evaluarea anumitor criterii și, de asemenea, s-a constatat relevanța scăzută a altor criterii. În acest sens, trebuie menționat faptul că sistemul actual a fost realizat prin adaptarea criteriilor GSTC pentru afaceri (la momentul respectiv nu existau criteriile GSTC pentru destinații), iar anumite criterii au fost „forțate” pentru acest sistem dedicat destinațiilor.

c) grupurile-țintă afectate sau care beneficiază direct sau indirect în urma implementării proiectului de act normativ

Conform art. 2 din H.G. nr. 358/2019, Ministerul Turismului și Ministerul Mediului coordonează, potrivit domeniului de competență, implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029, iar autoritățile implicate contribuie la punerea în aplicare a obiectivelor propuse prin aceasta.

Principalele grupuri țintă vizate sunt:

- *turiștii* - sunt actorii principali, ei oferă motivații pentru activitățile tuturor celorlalți actori implicați în derularea activităților din cadrul planului de acțiune;
- *operatorii economici din turism și din domeniile conexe* sunt implicate în realizarea și comercializarea produselor ecoturistice;
- *administratorii ariilor naturale protejate* vor avea un rol deosebit în creșterea notorietății pe care destinația o va avea în viitor și în procesul de dezvoltare a ecoturismului la nivel local, prin implicarea în realizarea infrastructurii specifice, în realizarea unor programe ecoturistice, crearea unor mărci locale sau în implicarea în cadrul OMD-urilor ce vor fi create. De asemenea, prin influența pe care o au sau o vor căpăta pe plan local, vor fi implicate în procesul de conștientizare și de dezvoltare a resurselor umane.
- *comunitatea locală* din cadrul acestor zone joacă un rol deosebit în constituirea patrimoniului și poate contribui la oferirea de servicii de calitate turiștilor, beneficiind de o parte din cheltuielile lăsate de turiști în cadrul destinației. Pe de altă parte, comunitatea locală poate fi și ostilă în cazul unei dezvoltări turistice haotice sau atunci când sunt impuse anumite restricții unor activități economice în cadrul ariilor naturale protejate;
- *administrațiile publice locale* sunt implicate în dezvoltarea proiectelor locale de infrastructură generală și turistică, putând fi cooptați și administratorii ariilor naturale protejate în realizarea infrastructurii de vizitare și informare și în dezvoltarea unor proiecte culturale; de asemenea, dețin un rol important în realizarea procesului de conștientizare, în stimularea afacerilor și păstrarea tradițiilor locale;
- *structurile de management al destinațiilor* ecoturistice vor fi implicate în dezvoltarea turistică integrată și în gestionarea activităților promoționale la nivelul întregului areal;

- *societatea civilă* (alte ONG-uri față de OMD-urile menționate mai sus) joacă un rol deosebit de important în conservarea naturii și în promovarea practicilor durabile de dezvoltare locală, fiind implicată în susținerea a numeroase proiecte culturale, de conștientizare, de dezvoltare a resurselor umane din domeniu, de ecologizare, și chiar în administrarea anumitor arii protejate.

d) enumerarea cauzelor și efectelor acestora/acesteia

În privința cauzelor care au stat la baza elaborării proiectului de act normativ, au fost punctate mai sus, detaliat, problemele identificate. Prin urmare, în cadrul acestei secțiuni se va insista doar asupra efectelor.

În urma implementării strategiei și a planului de acțiune aferent, se așteaptă să se obțină o serie de efecte, structurate pe cele 7 domenii prioritare:

Domeniul A. CADRU INSTITUȚIONAL ȘI ASOCIATIV

Va avea ca efecte:

- crearea unor parteneriate la nivel național și la nivel de destinație, în vederea implementării strategiei și a dezvoltării unor destinații și a unor produse ecoturistice reprezentative.
- creșterea vizibilității sistemului de recunoaștere a destinațiilor ecoturistice, atât în rândul turiștilor, cât și în rândul factorilor de decizie din destinațiile potențiale, atât pe plan intern, cât și internațional.
- întărirea capacității administrative a instituțiilor pentru implementarea politicilor și programelor de dezvoltare a ecoturismului.

Domeniul B. INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI

Va avea ca efecte:

- dezvoltarea unei infrastructuri ecoturistice specifice la nivelul destinațiilor, care să permită lărgirea gamei de servicii oferite, fără un impact negativ asupra mediului;
- protejarea și menținerea arhitecturii tradiționale și limitarea procesului de urbanizare la nivelul destinațiilor.

Domeniul C. EDUCAȚIE ȘI CONȘTIENTIZARE

Va avea ca rezultat o comunicare mai eficientă a principiilor ecoturismului și a celor de protecție a patrimoniului natural și cultural în rândul vizitatorilor, operatorilor din turism, comunităților și autorităților publice locale. Acest lucru va contribui la minimizarea efectelor negative legate de impactul activităților turistice și la un grad mai mare de apreciere a patrimoniului natural și cultural din partea comunității locale și a vizitatorilor.

Domeniul D. DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Va avea ca efecte dezvoltarea profesională a mai multor categorii de resurse umane, respectiv: ghizii specializați pentru activități specifice ecoturismului; personalul implicat în administrarea ariilor naturale protejate, cu atribuții în managementul vizitatorilor și ecoturism; managerii de destinații turistice; personalul centrelor de informare turistică; administratorii/propietarii și personalul angajat din cadrul micilor afaceri din domeniu.

Domeniul E. DEZVOLTAREA AFACERILOR ȘI DEZVOLTAREA LOCALĂ

Va avea ca efecte dezvoltarea unor produse/servicii care să satisfacă doleanțele acestui segment de turiști, în cadrul destinațiilor ecoturistice/cu potențial ecoturistic, respectiv: structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare/alimentație, puncte gastronomice locale, servicii de agrement, activități tradiționale.

Totodată, se are în vedere îmbunătățirea cadrului legal propice activităților din sfera ecoturismului pentru micii întreprinzători la nivel local.

Domeniul F. CONSERVAREA NATURII ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

Va avea ca efecte:

- atragerea operatorilor economici din cadrul destinației și chiar a

vizitatorilor/turiștilor în activități/în cadrul unor proiecte de conservare a biodiversității;

- aplicarea acțiunilor de protecție a mediului și dezvoltare durabilă la nivelul destinațiilor ecoturistice sau cu potențial ecoturistic;
- accesibilizarea destinațiilor prin transportul în comun și prin mijloace alternative de transport.

Domeniul G. MARKETING

Va avea ca efecte:

- cunoașterii realităților pieței și fundamentării cât mai corecte a deciziilor ce se vor lua în legătură cu produsul ecoturistic;
- lărgirea spectrului de activități realizate la nivelul destinațiilor, respectiv dezvoltarea și promovarea unor programe turistice specifice acestora;
- realizarea unor branduri locale pentru destinațiile ecoturistice, sub umbrela brandului turistic național;
- promovarea destinațiilor ecoturistice și a României ca destinație ecoturistică.

În plus, modificarea criteriilor și a indicatorilor pentru desemnarea destinațiilor ecoturistice, va avea ca efect un sistem de certificare mai ușor de implementat.

e) descrierea consecințelor generate de neadoptarea proiectului de act normativ

Planul de acțiune în vederea implementării Strategiei naționale de ecoturism va reprezenta un plan de lucru detaliat, asumat de factorii interesați, care prezintă activitățile specifice, cu termene, responsabilități și modalitate de monitorizare, în vederea punerii în aplicare a strategiei. Neadoptarea acestuia va pune în pericol implementarea strategiei.

Neactualizarea sistemului de certificare a destinațiilor ecoturistice face dificilă evaluarea anumitor criterii și, de asemenea, face dificilă atingerea anumitor criterii de către anumite destinații cu potențial ridicat.

f) concluzii ale studiilor, lucrărilor de cercetare, anchetelor sociologice, evaluărilor statistice etc;

Potențial ecoturistic

România are un capital natural deosebit de variat. Datorită condițiilor fizico-geografice, care includ munți, câmpii, rețele hidrografice majore, zone umede și unul din cele mai frumoase sisteme de deltă (Delta Dunării), România este singura țară de pe continent pe teritoriul căreia sunt prezente 5 din cele 9 regiuni biogeografice ale Uniunii Europene (continentală - 53% din suprafața țării, alpină - 23%, stepică - 17%, panonică - 6% și pontică - 1%). Țara noastră are o diversitate biologică ridicată, exprimată atât la nivel de ecosisteme, cât și la nivel de specii și o diversitate și valoare ridicată a peisajelor (păduri, chei, peșteri, munți, ape, zone rurale etc.).

Pe teritoriul țării se află peste jumătate din suprafața Munților Carpați, una dintre cele mai importante ecoregiuni europene, cursul inferior al Dunării (1.075 km între Buziaș și Sulina), precum și Delta Dunării, cea mai importantă zonă umedă din Europa, adăpostind peste 3.000 de perechi de pelicani, reprezentând peste 80% din efectivul european. De asemenea, țara noastră este una dintre puținele țări europene ce încă deține păduri virgine (circa 77% din totalul celor rămase în regiunea Carpatică).³ De asemenea, România are un potențial speologic bogat - peste 10.000 de peșteri (locul 3 în Europa), unele cu valoare științifică sau estetică deosebită, având statut de monumente ale naturii sau rezervații - Ghețarul Scărișoara, Urșilor, Topolnița, Cetățile Ponorului, Meziad etc.

Se remarcă existența unor importante populații de carnivore mari: lupi, urși bruni și râși. Acestea reprezintă aproximativ jumătate din efectivele existente la nivel european (cu excepția Rusiei), iar acest fapt reprezintă un simbol al vieții sălbatice și al habitatelor naturale din România.

Alături de cadrul natural, spațiul românesc beneficiază și de un spațiu rural autentic și de un potențial etnografic și folcloric de mare originalitate. Această zestre spirituală reprezentată prin valori arhitecturale populare, instalații și tehnici populare, meșteșuguri tradiționale, folclor și obiceiuri ancestrale, sărbători populare etc., la care se adaugă numeroase monumente istorice și de artă, vestigii arheologice, muzee, amplifică și

³ Fundația Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă, *Natura 2000 în România*, București, 2012, pag. 6

completează fericit potențialul ecoturistic al țării.

Toate acestea fac ca țara noastră să aibă condiții naturale bune pentru desfășurarea unor activități de turism în aer liber - drumeție, sporturi nautice, observarea faunei și a păsărilor, turism ecvestru, cicloturism, alpinism etc.

Sistemul de arii naturale protejate din România

Conform legislației naționale⁴, aria naturală protejată este definită ca „*zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale*”.

În România există o rețea formată din diferite categorii de arii naturale protejate, care beneficiază de diferite regimuri de protecție, conservare și valorificare:

- arii naturale protejate de interes național - rezervații științifice (categoria Ia IUCN), parcuri naționale (categoria II IUCN), monumente ale naturii (categoria III IUCN), rezervații naturale (categoria IV IUCN) și parcuri naturale (categoria V IUCN);
- arii naturale protejate de interes internațional - situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională și rezervații ale biosferei;
- arii naturale protejate de interes comunitar sau situri „Natura 2000”: situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare și arii de protecție specială avifaunistică;
- arii naturale protejate de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

Există 30 de arii naturale protejate majore de interes național, și anume: Rezervația Biosferei Delta Dunării (576.421,1 ha), 13 parcuri naționale (cu o suprafață totală de 317.419,2 ha) și 16 parcuri naturale (cu o suprafață totală de 770.026,5 ha).

La acestea se adaugă 916 rezervații științifice, monumente ale naturii și rezervații naturale. O mare parte a acestor arii naturale protejate sunt incluse în parcurile naționale, parcurile naturale și Rezervația Biosferei Delta Dunării. În aceste condiții, se estimează că ariile naturale protejate din România (cu excepția siturilor „Natura 2000”) acoperă peste 7% din suprafața terestră a țării.

O bună parte din teritoriul național este acoperită de rețeaua comunitară de arii protejate „Natura 2000”, existând 171 Arii de Protecție Specială Avifaunistică și 435 Situri de Importanță Comunitară, arii protejate care, cumulativ, acoperă aproximativ 23% din totalul suprafeței naționale.

O importanță mare o au ariile naturale protejate de interes internațional. Astfel, ar trebui menționate: cele trei Rezervații ale Biosferei (Delta Dunării și Pietrosul Rodnei); siturile naturale incluse în Lista Patrimoniului Natural Universal UNESCO (Delta Dunării, Pădurile seculare și virgine de fag din Carpați și din alte regiuni ale Europei); singurul geoparc din România inclus în Rețeaua Europeană a Geoparcurilor și în Rețeaua Globală a Geoparcurilor UNESCO (Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului); 20 situri Ramsar - zone umede de importanță internațională.

Fiecare administrator de arie naturală protejată are obligația de a realiza și implementa un plan de management, în care să descrie obiectivele și planul de acțiune, definind, în același timp, activitățile permise ce pot fi desfășurate de către proprietarii/administratorii terenurilor și, la nivel mai general, pentru toți cei care doresc să demareze și să desfășoare activități în respectivele arii protejate.

Infrastructură de vizitare a ariilor naturale protejate

Cele 30 de arii naturale protejate majore (rezervații ale biosferei, parcuri naționale, parcuri naturale) dețin în total 29 de centre de vizitare și 54 de centre/puncte de informare. Centrele de vizitare au atât rol turistic, cât și educativ, și includ, de obicei, spații expoziționale, puncte de informare turistică, săli de conferințe, birouri de administrare a parcului și spații de cazare. Acestea au fost finanțate, în principal, prin Programul Operațional de Mediu 2007-2013, Axa 4 „Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”.

În plus, în cele 30 de arii naturale protejate sunt înregistrate 75 de trasee tematice/educaționale, la care se adaugă 350 de trasee turistice omologate și 132

⁴ O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare

neomologate. În privința stării acestora, 21 de administrații au declarat că traseele pe care le dețin se află în stare bună sau foarte bună, existând doar cazuri izolate de deteriorări sau marcaje care necesită înlocuiri. Cele mai multe trasee sunt de drumeție, dar au fost amenajate și trasee cicloturistice sau trasee pe apă (în parcurile constituite în zone umede). În majoritatea cazurilor, de administrarea traseelor turistice se ocupă consiliile județene, administrațiile parcurilor sau serviciile publice de Salvamont.

În anumite cazuri, pentru câteva arii naturale protejate cu tradiție în turism, s-au dezvoltat de-a lungul timpului și diverse alte variante de acces în interiorul sau la limita acestora, respectiv - mijloace de transport pe cablu (Parcul Natural Bucegi, Parcul Național Munții Rodnei, Parcul Natural Apuseni), transport pe cale ferată îngustă (mocănița de pe Valea Vaserului - Parcul Natural Munții Maramureșului) și transport cu bărci și nave de diferite dimensiuni (Rezervația Biosferei Delta Dunării, Parcul Natural Balta Mică a Brăilei, Parcul Natural Porțile de Fier, Parcul Natural Lunca Mureșului).

În cadrul ariilor naturale în care se dorește dezvoltarea și promovarea unor activități precum observarea speciilor de animale s-au construit o serie de structuri specifice (Rezervația Biosferei Delta Dunării, Parcul Natural Lunca Mureșului, Parcul Natural Vânători Neamț, Parcul Natural Balta Mică a Brăilei, Parcul Natural Lunca Joasă a Prutului Inferior, Parcul Național Buila Vânturarița, Parcul Natural Văcărești, Parcul Natural Comana etc.), dar totuși inițiativele în acest domeniu sunt încă în faza de pionierat.

Produse ecoturistice

Programele de ecoturism au o istorie relativ recentă în România. Primele astfel de pachete turistice au fost create în jurul anului 2000, când au apărut o serie de inițiative în zona unor parcuri naționale sau naturale (Retezat, Piatra Craiului, Vânători Neamț, Apuseni).⁵ Programele de ecoturism din România sunt oferite spre vânzare prin intermediul unor tur-operatori locali, care colaborează de regulă cu tur-operatori din străinătate. Unele dintre aceste produse sunt certificate și promovate de către Asociația de Ecoturism din România.

În prezent, principalele zone din România în care se concentrează programele de ecoturism sunt:

- Rezervația Biosferei Delta Dunării și Dobrogea (observarea păsărilor, plimbări cu barca);
- Parcul Național Piatra Craiului și împrejurimile acestuia (programe bazate în special pe observarea carnivorelor mari (lup, urs, râs), dar și a unor specii de plante specifice, turism ecvestru, cicloturism, drumeții montane etc.);
- Parcul Natural Munții Apuseni (speoturism, drumeții tematice, programe culturale, schi de tură, turism ecvestru, cicloturism etc.);
- alte arii naturale protejate, unele cu statut de parc național sau natural: Parcul Național Retezat - Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului, Parcul Național Munții Măcinului, Parcul Național Munții Rodnei, Parcul Național Călimani, Parcul Natural Lunca Mureșului, Parcul Natural Vânători Neamț, cu programe axate pe turism ecvestru, cicloturism, drumeție tematică, schi de tură, observarea florei și faunei, programe culturale, expediții cu canoe etc.;
- Transilvania - zona Târnava Mare (descoperirea culturii săsești și secuiești, călărie, drumeții tematice etc.);
- Maramureș (programe de descoperire a naturii, călărie, cicloturism, descoperirea ocupațiilor și a arhitecturii tradiționale etc.);
- Bucovina (programele de observare a naturii, drumeții tematice combinate cu turismul cultural și cu turismul monahal).

O serie de administrații de parc depun eforturi serioase pentru realizarea și comercializarea unor programe turistice bazate pe natură, fie individual, fie în colaborare cu factori de interes turistic local. În acest sens, câteva exemple reprezentative sunt: Parcul Național Călimani, Parcul Național Cheile Bicazului - Hășmaș, Parcul Național Munții Măcinului, Parcul Natural Lunca Mureșului etc.

Fluxuri de vizitatori în ariile naturale protejate

În prezent există doar estimări ale numărului de vizitatori în ariile naturale protejate, atât timp cât intrarea este gratuită în majoritatea ariilor naturale protejate din România și nu sunt implementate instrumente de monitorizare constantă a acestora.

⁵ <http://www.fpdl.ro/public/pdfs/ecoturism.pdf> (Programul: Parteneriat pentru Dezvoltare Economică Locală, Raport privind posibilitățile de dezvoltare a ecoturismului în zona localităților Horezu, Novaci, Polovragi, Costești, Maldărești, Vaideeni, 2005)

Conform estimărilor realizate de administratorii acestora, cele 30 de arii naturale protejate majore atrag în fiecare an aproximativ 3 milioane de vizitatori. Dintre acestea se remarcă Parcul Național Cheile Bicazului - Hășmaș și Parcul Natural Apuseni (cu câte 500.000 vizitatori), Parcurile Naturale Bucegi (350.000) și Vânători Neamț (300.000), Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului (175.000), Parcul Național Piatra Craiului (128.000), Parcul Natural Grădiștea Muncelului - Cioclovina și Parcul Național Cozia (câte 100.000) și Rezervația Biosferei Delta Dunării (86.585 turiști cazați, conform statisticilor oficiale) etc.

Sistemul de certificare Eco-România

Sistemul de Certificare în Ecoturism Eco-România, dezvoltat de Asociația de Ecoturism din România, este rezultatul unui proces de 3 ani de elaborare și consultare, fiind pe deplin funcțional începând din anul 2007. Sistemul a fost dezvoltat având la bază *Programul de Acreditare în Natură și Ecoturism (NEAP)*⁶, primul sistem de acreditare în ecoturism, promovat de *Asociația de Ecoturism din Australia*⁷ și cu Nature's Best al Asociației Suedeze de Ecoturism (primul sistem de acreditare în ecoturism din emisfera nordică).

Sistemul de Certificare Eco-România se aplică pe două categorii diferite: programe de ecoturism oferite de tur-operatori sau ghizi (maxim 15 participanți) și pensiuni mici în zone rurale și naturale (maxim 25 de camere).⁸ Până în prezent, au fost evaluate și certificate peste 100 de pensiuni și programe ecoturistice pe întreg teritoriul țării.

Conform Asociației de Ecoturism din România (AER), *impactul economic produs de programele de ecoturism derulate de operatorii turistici membri ai asociației în țara noastră este în creștere evidentă în ultimii ani: de la aproximativ 1,6 milioane euro în 2008, la 3 milioane euro în 2014 și la peste 5 milioane în 2019*. Această creștere constantă se datorează, parțial, dezvoltării rețelei de membri a AER și, în principal, atragerii unui număr mai mare de turiști.

Sistemul de desemnare a destinațiilor ecoturistice

Conceptul de Destinație Ecoturistică a apărut pentru prima dată în cadrul variantei din 2009 a *Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului* și a fost preluat în varianta Strategiei aprobată H.G. nr. 358/2019.

Pe baza aceluși prim document, autoritatea publică centrală pentru turism, împreună cu instituții și organizații reprezentative la nivel național (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Turism și Asociația de Ecoturism din România), a realizat sistemul de evaluare a destinațiilor ecoturistice din România, sistem care are la bază Criteriile Globale pentru Turism Durabil (GSTC) și Standardul European de Ecoturism (EETLS). La momentul respectiv (2012), România a fost prima țară din Europa care a lansat un astfel de sistem de recunoaștere a destinațiilor ecoturistice.

Conform acestui sistem, pentru a obține statutul de destinație ecoturistică, o anumită zonă geografică ar trebui să îndeplinească o serie de criterii, structurate pe 5 capitole, respectiv un set de precondiții, un set de criterii prin care se demonstrează existența unui management durabil la nivelul destinației, un set de criterii ce privesc maximizarea beneficiilor sociale și economice pentru comunitățile locale și minimizarea efectelor negative asupra dezvoltării destinației, un set de criterii ce au în vedere maximizarea beneficiilor pentru patrimoniul cultural și minimizarea efectelor negative și un set de criterii ce privesc maximizarea beneficiilor pentru mediu și minimizarea efectelor negative. Până în prezent, comisia pentru desemnarea destinațiilor ecoturistice din România a acordat statutul de destinație ecoturistică pe o perioadă de trei ani pentru următoarele zone: Mara - Cosău - Creasta Cocosului, județul Maramureș (evaluată în anul 2014 și reevaluată în anii 2017, 2023); Zărnești - Piatra Craiului, județul Brașov (evaluată în anul 2014); Retezat - Țara Hațegului, județul Hunedoara (evaluată în anul 2016 și reevaluată în anul 2019); Ținutul Zimbrului-Parcul Natural Vânători-Neamț, județul Neamț (evaluată în anul 2016; intenționează să depună dosarul pentru a fi reevaluată); Țara Dornelor, județul Suceava (evaluată în anul 2019, reevaluată în anul 2023); Colinele Transilvaniei, jud. Sibiu, Brașov, Mureș (evaluată în anul 2022); Băile Tușnad și Împrejurimile, jud. Harghita (evaluată în anul 2023), iar alte 2 destinații sunt în proces de evaluare (Mărginimea Sibiului, jud. Sibiu, Vama Buzăului, jud. Brașov).

g) prezentarea situației actuale din perspectiva obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Proiectul de act normativ contribuie la atingerea următorului obiectiv de dezvoltare

⁶ Începând cu anul 2003 programul este cunoscut cu numele de *Eco-Certification*

⁷ În anul 2002 asociația și-a schimbat numele din Ecotourism Association of Australia în Ecotourism Australia.

⁸ <https://www.asociațiaer.ro/certificare-2/>

durabilă:

Obiectivul 8 - Muncă decentă și creștere economică: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.

Obiectivul 10 - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Obiectivul 11 - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Obiectivul 12 - Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Obiectivul 13 - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Obiectivul 14 - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Obiectivul 15 - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

2.3 Schimbări preconizate

a) prezentarea scopului și obiectivelor proiectului de act normativ

Prin acest act normativ se urmărește aprobarea planului de acțiune pentru implementarea strategiei naționale de ecoturism și, de asemenea, modificarea criteriilor de recunoaștere a destinațiilor ecoturistice (Anexele nr. 11 și 12).

Scopul strategiei și al planului de acțiune al acesteia este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul destinațiilor în care natura și cultura locală ocupă un loc central și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

VIZIUNE:

Afirmarea valorilor naturale și culturale ale României, prin crearea și promovarea unei rețele de destinații ecoturistice cu notorietate pe plan național și internațional, fapt ce va contribui la îmbunătățirea vieții comunităților locale și la conservarea resurselor naturale și culturale locale.

OBIECTIVE:

Obiectiv general:

Crearea condițiilor de dezvoltare a ecoturismului la nivelul ariilor naturale protejate și în zonele din vecinătatea acestora, prin dezvoltarea unei rețele de destinații ecoturistice recunoscute și prin realizarea de produse ecoturistice competitive pe plan național și internațional.

Obiective strategice

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului se structurează pe un set de domenii prioritare, la nivelul cărora s-au trasat obiectivele strategice.

Domeniul A - CADRUL INSTITUȚIONAL ȘI ASOCIATIV

1. Crearea cadrului de cooperare inter-instituțională pentru creșterea numărului de parteneriate în domeniul ecoturismului, la nivel local, regional și național;
2. Crearea cadrului necesar pentru recunoașterea la nivel național și internațional a Criteriilor pentru desemnarea destinațiilor ecoturistice din România;
3. Întărirea capacității administrative a instituțiilor pentru implementarea politicilor și programelor de dezvoltare a ecoturismului.

Domeniul B - INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI

1. Crearea instrumentelor pentru dezvoltarea unei infrastructuri ecoturistice specifice la nivelul destinațiilor care să permită lărgirea gamei de servicii oferite, fără un impact negativ asupra mediului.
2. Crearea instrumentelor pentru protejarea și menținerea arhitecturii tradiționale și pentru limitarea procesului de urbanizare la nivelul destinațiilor ecoturistice/cu potențial ecoturistic⁹

Domeniul C - EDUCAȚIE ȘI CONȘTIENȚIZARE

⁹ în cadrul acestui document, prin destinație cu potențial ecoturistic se înțelege o destinație turistică în care să existe o arie naturală protejată și care are potențial să intre în cadrul rețelei de destinații ecoturistice

1. Creșterea nivelului de conștientizare, apreciere și cunoaștere a valorilor naturale și culturale, a principiilor de ecoturism în rândul comunităților locale și a vizitatorilor pe de o parte, dar și în rândul administrațiilor publice centrale și locale, ONG-urilor, instituțiilor de învățământ, altor instituții și organizații pe de altă parte, pentru a orienta comportamentul acestora spre responsabilitate, participare, implicare în activitățile specifice ecoturismului

Domeniul D - DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

1. Îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională, precum și dezvoltarea organizațională, profesională și a carierei pentru personalul implicat în activitățile de ecoturism din cadrul ariilor naturale protejate și a resurselor umane ce desfășoară o activitate lucrativă de turism și în special de ecoturism

Domeniul E - DEZVOLTAREA AFACERILOR ȘI DEZVOLTAREA LOCALĂ

1. Dezvoltarea ofertei de produse ecoturistice realizată de comunitățile locale din cadrul destinațiilor ecoturistice/cu potențial ecoturistic
2. Îmbunătățirea cadrului legal propice activităților din sfera ecoturismului pentru micii întreprinzători locali

Domeniul F - CONSERVAREA NATURII ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

1. Participarea activă la conservarea și gestionarea durabilă a biodiversității
2. Aplicarea acțiunilor de protecție a mediului și dezvoltare durabilă la nivelul destinațiilor ecoturistice sau cu potențial ecoturistic
3. Identificarea unor instrumente pentru transportul turistic durabil în interiorul și către destinație

Domeniul G - MARKETING

1. Intensificarea activității de cercetare de piață și de monitorizare a fluxurilor turistice, în scopul fundamentării deciziilor viitoare de dezvoltare
2. Îmbunătățirea calității experienței ecoturistice
3. Realizarea unor branduri locale pentru destinațiile ecoturistice, înglobate într-un brand ecoturistic național¹⁰
4. Promovarea produsului ecoturistic la nivel național și internațional

b) dacă au fost luate în calcul mai multe opțiuni pentru rezolvarea problemei/problemelor de la subpunctul 2b), acestea se vor descrie pe scurt cu indicarea opțiunii selectate și a argumentelor care au stat la baza selecției;
Actul normativ nu se referă la acest subiect.

c) informații despre monitorizarea și evaluarea implementării proiectului de act normativ
În cadrul procesului de monitorizare se va urmări îndeplinirea indicatorilor pentru acțiunile propuse în cadrul strategiei, vor fi identificate potențialele probleme în implementare și vor fi propuse acțiuni corective acolo unde este nevoie.

Evaluarea și monitorizarea strategiei va fi realizată de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, pe baza informațiilor primite periodic de la ceilalți factori implicați și se va face:

- o anual;
- o la finalul perioadei pentru care este realizat (2029).

Răspunsuri la aspectele monitorizate, soluții pentru implementarea cu succes a planului de acțiune al strategiei (inclusiv elaborarea unor planuri anuale de lucru), dar și sugestii pentru modificarea anumitor aspecte din cadrul strategiei, în funcție de necesitățile ce vor apărea pe parcurs, vor fi formulate în cadrul Grupului Interministerial de dezvoltare a ecoturismului și a Consiliului Național al Ecoturismului.

2.4 Alte informații *)

Nu au fost identificate.

¹⁰ Se propune schimbarea obiectivului în: *Realizarea unor branduri locale pentru destinațiile ecoturistice, sub umbrela brandului turistic național*

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

Turismul este un domeniu de activitate ce valorifică o „materie primă” practic inepuizabilă, și anume, resursele turistice existente, care necesită doar amenajare sau facilități de vizitare. Este un domeniu cu un impact redus asupra mediului, nepoluant, atunci când se practică în mod organizat și cu respectarea legislației în vigoare, este o activitate generatoare de locuri de muncă, generatoare de plus valoare, contribuie la dezvoltare locală/regională, la creșterea calității vieții, având un impact pozitiv semnificativ. Din aceste motive, turismul a fost inclus ca un domeniu prioritar în strategiile de dezvoltare naționale, regionale sau locale și a stat la baza promovării unor politici la nivel european sau național. Turismul are un rol esențial în dezvoltarea unor regiuni/zone, mai ales cele în care activitatea industrială a fost sistată, în localități montane izolate, defavorizate, slab populate, prin valorificarea capitalului natural și cultural.

În cazul ecoturismului, este remarcabil este faptul că impactul la nivel local este cu mult peste media turismului clasic. De exemplu, Asociația de Ecoturism din România estimează că în cazul membrilor săi, **peste 50% din cheltuielile efectuate de turiști rămân în zona de desfășurare a programului turistic**, preponderent în zona rurală.

Contribuția pe care această formă de turism o poate avea la nivelul comunităților locale este unanim acceptată la nivel mondial. Prin rezoluția ONU din data de 21 decembrie 2012, „Promovarea ecoturismului pentru eradicarea sărăciei și protecția mediului”, se solicită membrilor să adopte politici care să promoveze ecoturismul, subliniind „impactul pozitiv asupra generării de venituri, creării de locuri de muncă și educației, și, astfel, pentru lupta împotriva sărăciei”. Rezoluția recunoaște în continuare că „ecoturismul creează oportunități semnificative pentru conservarea, protecția și utilizarea durabilă a biodiversității și a ariilor naturale prin încurajarea deopotrivă a comunităților gazdă și a turiștilor pentru conservarea și respectarea patrimoniului natural și cultural”.¹¹

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficii estimate:

- creșterea numărului de turiști și a veniturilor atrase la bugetul local;
- crearea de locuri de muncă sustenabile prin dezvoltarea turismului și a activităților conexe acestuia, concomitent cu reducerea șomajului;
- stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);
- stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;
- impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;
- stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital.

Costuri estimate: nu sunt avute în vedere crearea unor noi programe de finanțare, cât orientarea celor existente către anumite areale și activități

3.2 Impactul social

Dezvoltarea activităților ecoturistice implică o serie de *beneficii sociale*, respectiv:

- generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe); prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;
- stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune; adesea turiștii caută să cunoască tradițiile și obiceiurile specifice unei regiuni etnografice, iar comunitatea gazdă este astfel stimulată să revigoreze tradițiile populare.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

¹¹ UNEP, *Green Economy and Trade. Trends, Challenges and Opportunities*, 2013, pag 275 (<http://www.unep.org/greeneconomy/Portals/88/GETReport/pdf/FullReport.pdf>)

<p>3.4 Impactul macroeconomic Actul normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici Actul normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Actul normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.5. Impactul asupra mediului de afaceri Impactul poate fi pozitiv, prin creșterea atractivității localităților pentru investitori, stimularea parteneriatelor și atragerea micilor producători locali, dezvoltarea infrastructurii și crearea de locuri de muncă.</p>
<p>3.6. Impactul asupra mediului înconjurător Impactul asupra mediului este minim având în vedere însăși definiția sa: <i>ecoturismul este o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) să contribuie la conservarea și protecția naturii; b) să utilizeze resursele umane locale; c) să aibă caracter educativ, respect pentru natură - conștientizarea turiștilor și a comunităților locale; d) să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural.¹² <p>De altfel, prin <i>Decizia etapei de încadrare nr. 14113/26.07.2016 a Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului în România</i>, transmisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, se stipulează faptul că documentul strategic nu necesită evaluare de mediu și poate fi supusă procedurii de adoptare fără aviz de mediu.</p> <p>De asemenea, prin <i>Decizia etapei de încadrare nr. 02/25.04.2023 a Planului de acțiune al Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective 2023-2029</i>, transmisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, se menționează faptul că planul nu necesită evaluare de mediu, respectiv nu se impune elaborarea raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată și urmează a fi supus procedurii de adoptare fără aviz de mediu.</p>
<p>3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării Actul normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile Actul normativ își va aduce contribuția la dezvoltarea durabilă, iar acest lucru se regăsește chiar în viziunea strategiei și a planului de acțiune: <i>Afirmarea valorilor naturale și culturale ale României, prin crearea și promovarea unei rețele de destinații ecoturistice cu notorietate pe plan național și internațional, fapt ce va contribui la îmbunătățirea vieții comunităților locale și la conservarea resurselor naturale și culturale locale.</i></p> <p>Prin adoptarea viziunii și a obiectivelor strategice de dezvoltare a ecoturismului în România se face un prim pas spre construcția unei economii verzi în zona rurală, acolo unde există și arii naturale protejate, care pot deveni un catalizator de dezvoltare locală. Astfel, ariile naturale protejate în particular și conservarea naturii în general, pot căpăta o valoare economică și socială pe plan local și național îmbunătățind gradul de înțelegere și acceptare al acestui domeniu special din sfera dezvoltării durabile.</p> <p>În urma implementării planului de acțiune, se dorește dezvoltarea atât a unor produse turistice, cât și a unor destinații turistice bazate pe principii durabile.</p> <p>Pe baza acestei strategii, autoritatea publică centrală pentru turism, împreună cu instituții și organizații reprezentative la nivel național, a realizat <i>sistemul de evaluare a destinațiilor ecoturistice din România</i>.</p> <p>Până în prezent, au primit acest statut un număr de 7 <i>destinații din România</i>, iar alte 2 <i>destinații sunt în proces de evaluare</i>.</p> <p>Acest sistem de certificare a destinațiilor reprezintă, totodată, și un ghid pentru</p>

¹² definiția adoptată în O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului.

dezvoltarea unei destinații turistice pe principii durabile, iar destinația care își asumă un asemenea parcurs face progrese semnificative în îmbunătățirea indicatorilor de mediu. Așa cum s-a afirmat mai sus, România este în plin proces de dezvoltare o rețea de destinații ecoturistice, lucru care este în perfect acord cu viziunea strategiei de ecoturism.

3.9 Alte informații
Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a						

compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
4.8 Alte informații Nu au fost identificate.						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ. Hotărârea Guvernului nr. 358/2019 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029, publicată în M. Of. nr. 520 bis din 26 iunie 2019.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
5.6. Alte informații Nu au fost identificate.						
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Proiectul Planului de acțiune a fost realizat cu sprijinul unui grup de lucru din care fac parte reprezentanți ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerului Educației, Ministerului Culturii, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Agenției Naționale pentru Zona Montană, Regiei Naționale a Pădurilor - ROMSILVA, Asociației de Ecoturism din România, FIHR, ANTREC, WWF.						
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale La începutul lunii ianuarie, în perioada în care Planul de acțiune al strategiei de ecoturism era postat pe paginile web ale Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în vederea declanșării etapei de încadrare, au						

<p>fost transmise adrese de informare către Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală din România, Asociația Națională a Stațiunilor Balneare și Balneoclimatice din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România, Asociația Comunelor din România, Asociația Stațiunilor Turistice.</p>
<p>6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Având în vedere faptul că actul normativ prevede și modificarea anexelor 11 și 12 din Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului, anexe cu privire la sistemul de evaluare a destinațiilor ecoturistice, pe acest subiect s-a discutat cu reprezentanții instituțiilor care fac parte din cadrul Comisiei de evaluare a destinațiilor de ecoturism (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Asociația de Ecoturism din România, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Turism).</p>
<p>6.5 Informații privind avizarea de către:</p> <ol style="list-style-type: none"> Consiliul Legislativ Consiliul Suprem de Apărare a Țării Consiliul Economic și Social Consiliul Concurenței Curtea de Conturi <p>În cadrul procesului de adoptare, acest act normativ urmează să fie avizat de către Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.</p>
<p>6.6 Alte informații Nu au fost identificate.</p>
<p>Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul Planului de acțiune a fost realizat cu sprijinul unui grup de lucru din care fac parte reprezentanți ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerului Educației, Ministerului Culturii, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Agenției Naționale pentru Zona Montană, Regiei Naționale a Pădurilor - ROMSILVA, Asociației de Ecoturism din România, FIHR, ANTREC, WWF. Planul de acțiune a fost postat pe pagina web a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, la momentul declanșării procedurii de încadrare. Proiectul a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și a fost afișat pe site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului în data de __.__.2023.</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Actul normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>7.3. Alte informații Nu au fost identificate.</p>
<p>Secțiunea a 8-a: Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>
<p>8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu presupune înființarea unor noi organisme în cadrul administrației publice centrale și/sau locale și nu necesită extinderea competențelor instituțiilor existente.</p>
<p>8.2 Alte informații Nu au fost identificate</p>

Față de cele prezentate mai sus, am elaborat prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului de acțiune - 2023 - 2029 la Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029, precum și pentru modificarea și completarea Strategiei naționale de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 358/2019, care, în forma prezentată, a fost avizat de ministerele interesate și pe care îl supunem adoptării.

Ministrul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Ștefan - Radu OPREA

AVIZĂM FAVORABIL

**Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor
Mircea FECHET**

**Ministrul Dezvoltării Lucrărilor Publice și
Administrației
Adrian - Ioan VEȘTEA**

**Ministrul Investițiilor și Proiectelor
Europene
Adrian CÂCIU**

**Ministrul Sănătății
Alexandru RAFILA**

**Ministrul Culturii
Raluca TURCAN**

**Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Florin - Ionuț BARBU**

**Ministrul Educației
Ligia DECA**

**Ministrul Cercetării, Inovării și
Digitalizării
Bogdan - Gruia IVAN**

**Ministrul Transporturilor și Infrastructurii
Sorin - Mihai GRINDEANU**

**Viceprim-Ministru,
Ministrul Afacerilor Interne
Marian - Cătălin PREDOIU**

**Ministrul Finanțelor
Marcel - Ioan BOLOȘ**

**Viceprim-Ministru,
Marian NEACȘU**

**Ministrul Justiției
Alina - Ștefania GORGHIU**

